

Veřejné sbírky po 1.červenci 2012

Dne 1.7.2012 se stala účinnou rozsáhlá novela zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných sbírkách“), která přinesla řadu zásadních změn, které se dotknou oznamovatelů, přispěvatelů a dotčených správních orgánů.

Oznámení veřejné sbírky:

Novela zákona o veřejných sbírkách ruší dosavadní povinnost oznamovatelů oznámit konání sbírky s 30 denním předstihem před předpokládaným datem zahájení sbírky. V praxi se bude tedy postupovat tak, že pokud oznamovatel oznámí konání sbírky příslušnému krajskému úřadu a ten neshledá důvody pro to, že sbírku nelze konat (§ 6 zákona o veřejných sbírkách), osvědčí právnické osobě datum přijetí jejího oznámení, a to nejpozději do 30 dnů ode dne splnění náležitostí oznámení. Osvědčení se bude doručovat oznamovateli do vlastních rukou a nebude již zveřejňováno na úřední desce příslušného krajského úřadu.

Stále zůstala zachována možnost, zahájení sbírky, pro jejíž zahájení ve lhůtě kratší než 30 dnů od přijetí oznámení oznamovatel v oznámení uvedl důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž navrhuje zahájit sbírku ve zkrácené lhůtě, například zmírnění následků ozbrojeného konfliktu, živelní pohromy nebo ekologické nebo průmyslové havárie, anebo záchrana zdraví nebo života osoby. Krajský úřad tyto důvody bez zbytečného odkladu přezkoumá, osvědčením právnické osobě potvrdí datum přijetí jejího oznámení a stanoví den zahájení sbírky s přihlédnutím ke lhůtě navržené právnickou osobou. Osvědčení zveřejní na úřední desce a doručí právnické osobě do vlastních rukou. Nově se zavádí, že účinky doručení osvědčení nastávají dnem vyvěšení na úřední desce příslušného krajského úřadu. Konání sbírky tak bude možné nejdříve ode dne následujícího po dni vyvěšení osvědčení na úřední desce, které má účinky doručení.

Zahájení veřejné sbírky:

Nerozhodne-li příslušný krajský úřad, že sbírku nelze konat, platí, že sbírka je **zahájena dnem následujícím po dni doručení osvědčení**, pokud právnická osoba neuvede v oznámení jako den zahájení sbírky datum pozdější; dříve nesmí být sbírka zahájena ani propagována. Oznamovateli tedy odpadne jeho povinnost o zahájení sbírky ještě informovat příslušný krajský úřad.

Doba konání sbírky:

Nově se budou moci oznamovatelé rozhodnout, zda budou sbírku konat na dobu určitou nebo neurčitou, přičemž sbírku na dobu určitou lze konat nejdéle po dobu 3 let ode dne oznámení sbírky. Doba konání sbírky je povinen oznamovatel uvést v oznámení o konání veřejné sbírky.

Nové skutečnosti, které je oznamovatel povinen uvést v oznámení o konání sbírky:

Jak již bylo výše uvedeno, oznamovatel je povinen v oznámení kromě dosud platných skutečností uvést, zda bude konat sbírku na dobu určitou či neurčitou.

Pokud oznamovatel bude konat sbírku na dobu neurčitou nebo sbírku na dobu určitou, ale déle než 1 rok, je povinen si v oznámení stanovit den v roce, ke kterému bude zpracováno roční průběžné vyúčtování podle § 24 odst. 2 zákona o veřejných sbírkách a dále si v oznámení stanoví den v roce, ke kterému bude zpracováno první roční průběžné vyúčtování, protože první průběžné vyúčtování může být zpracováno za dobu delší než kalendářní rok,

nejdéle však do 18 měsíců ode dne zahájení sbírky. Den pro první průběžné vyúčtování si oznamovatel zvolí v případě, že tento den se neshoduje se dnem zvoleným pro roční průběžné vyúčtování.

Způsoby provádění sbírky:

Kromě dosud využívaných způsobů provádění sbírky jako je shromažďováním příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu zřízeném pro tento účel u banky, a to po dobu uvedenou v oznámení o konání sbírky, sběracími listinami, pokladničkami, prodejem předmětů, jestliže je příspěvek zahrnut v jejich ceně, prodejem vstupenek na veřejná kulturní nebo sportovní vystoupení anebo jiné všeobecně přístupné akce pořádané za účelem získání příspěvku, jestliže je příspěvek zahrnut v ceně vstupenek a dárcovskými textovými zprávami prostřednictvím telekomunikačního koncového zařízení (je nahrazen způsob pronájem telefonní linky určené ke shromažďování příspěvků z telefonního účtu – netřeba již sdělovat číslo takové linky), přináší novela zákona o veřejných sbírkách dvě zásadní změny.

První je nový způsob konání sbírky, a to složením hotovosti do pokladny zřízené právnickou osobou, přičemž platí, že koná-li se sbírka složením hotovosti do pokladny zřízené právnickou osobou, účtuje právnická osoba o takovémto vkladu položkově způsobem jednoznačně identifikujícím vazbu vkladu do pokladny na sbírku v souladu s § 23 zákona o veřejných sbírkách.

Druhou změnou je možnost oznamovatele požádat příslušný krajský úřad o to, aby mohl sbírku konat i jiným způsobem, než který výslovně stanoví zákon o veřejných sbírkách. Příslušný krajský úřad pak tedy posoudí konkrétní žádost oznamovatele a rozhodne o možnosti konat sbírku i jiným způsobem. Příslušný krajský úřad posoudí navrhovaný jiný způsob z hlediska transparentnosti získávání příspěvků do sbírky a zabezpečení jejich využití a z hlediska souladu s jinými právními předpisy a veřejným pořádkem.

Pokud hodlá oznamovatel využít kombinaci způsobů provádění sbírky, pak krajský úřad osvědčí konání sbírky způsoby vyjmenovanými v zákoně o veřejných sbírkách a rozhodne o jiném navrženém způsobu provádění sbírky. Obdobně by se postupovalo, pokud by chtěl oznamovatel změnit či rozšířit způsob provádění sbírky.

Specifika veřejných sbírek konaných na dobu určitou:

Sbírku, která byla oznámena jako sbírka konaná na dobu určitou, nelze po zveřejnění jejího osvědčení změnit na sbírku konanou na dobu neurčitou.

Veřejná sbírka konaná na dobu určitou může být ukončena ke dni uvedeném v oznámení o konání veřejné sbírky nebo dnem uvedeným v rozhodnutí příslušného krajského úřadu, které bylo vydáno podle § 21 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách.

Sbírku může ale oznamovatel sám ze své vůle ukončit v podstatě kdykoliv ještě před stanoveným datem ukončení. Tuto skutečnost pak musí oznámit příslušnému krajskému úřadu podle § 5 odst. 5 zákona o veřejných sbírkách a tedy ve lhůtě 5 pracovních dní.

Oznamovatel rovněž může před ukončením sbírky konané na dobu určitou písemně oznámit příslušnému krajskému úřadu její prodloužení s uvedením nového data ukončení sbírky, a to nejpozději poslední den konání sbírky. U sbírek konaných na dobu určitou po dobu delší než 1 rok zároveň právnická osoba doplní údaj ke kterému dni se bude provádět průběžné vyúčtování.

Již výše byla popsána specifika týkající se povinných náležitostí oznámení u sbírek konaných na dobu určitou, ale déle než jeden rok.

Specifika veřejných sbírek konaných na dobu neurčitou:

Veřejná sbírka konaná na dobu neurčitou může být ukončena dnem uvedeným v rozhodnutí příslušného krajského úřadu, které bylo vydáno podle § 21 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách nebo z vůle oznamovatele. Pro oznamovatele ale v tomto případě platí, že musí svůj záměr směřující k ukončení sbírky oznámit příslušnému krajskému úřadu nejpozději 30 dní před jejím samotným ukončením.

Výše byla popsána specifika týkající se povinných náležitostí oznámení u sbírek konaných na dobu neurčitou.

Sběrací listiny:

Při provádění sbírky sběracími listinami platí v podstatě obdobná pravidla jako dosud, ale přispěvatelé se již nemusí podepisovat jménem a příjmením, zákon v novelizované úpravě hovoří o podpisu přispěvatelů. Sběrací listiny se již nemusí předkládat obecnímu úřadu, popř. krajskému úřadu před zahájením sbírky. Obecnímu úřadu, který ověřuje oznamovateli náležitosti a počet sběracích listin je oznamovatel povinen předložit k nahlédnutí originál nebo kopii osvědčení pro danou sbírku.

Pokladničky:

Novela zákona o veřejných sbírkách zavádí pojem putovní pokladnička. Ta se použije, pokud má být stejná pokladnička použita ke konání sbírky ve správních obvodech více obecních úřadů. Oznamovatel ji pak viditelně opatří nápisem „putovní pokladnička“. Zapečetění provede obecní úřad, v jehož správním obvodu má právnická osoba konající sbírku sídlo. Má-li být použito více putovních pokladniček ke konání jedné sbírky, označí se jednou číselnou řadou pro všechny správní obvody, v nichž mají být použity.

Nově musí oznamovatel při oznámení o otevření pokladničky příslušnému obecnímu úřadu uvést kromě dne a hodiny i místo otevření pokladničky. Lhůta pro oznámení o otevření pokladničky, to je nejméně 3 pracovní dny před otevřením pokladničky zůstala zachována. Otevření putovní pokladničky se oznamuje obecnímu úřadu, v jehož správním obvodu má právnická osoba konající sbírku sídlo.

Otevření pokladničky musí být přítomni oprávněný zástupce právnické osoby a 1 zaměstnanec obce zařazený do obecního úřadu. Postačí tedy jen jeden zástupce právnické osoby. Pro otevření pokladniček u sbírky, která byla konána obcí platí dosavadní pravidla.

Prodej předmětů, v jejichž ceně je zahrnut příspěvek do sbírky:

Koná-li se sbírka prodejem předmětů, vede právnická osoba o předmětech určených k tomuto prodeji evidenci, v níž je uvedeno, kolik předmětů bylo určeno k prodeji, jak byly získány, například nákupem, vlastní výrobou nebo darem, výše nákladů na pořízení předmětů, výše příspěvku za jeden předmět, kolik předmětů bylo skutečně prodáno, jaký byl celkový objem příspěvků získaných prodejem předmětů a jak bylo naloženo s předměty, které se nepodařilo prodat. Do hrubého výtěžku sbírky se zahrnuje výše příspěvku.

Prodej vstupenek na veřejná kulturní nebo sportovní vystoupení anebo jiné všeobecně přístupné akce pořádané za účelem získání příspěvku do sbírky:

Obdobně jako je tomu u prodeje předmětů je právnická osoba povinna i u prodeje vstupenek na veřejná kulturní nebo sportovní vystoupení anebo jiné všeobecně přístupné akce pořádané za účelem získání příspěvku do sbírky, vést evidenci o vstupenkách určených k prodeji. V evidenci musí být uvedeno, kolik vstupenek bylo určeno k prodeji, jaká je výše příspěvku, kolik vstupenek bylo skutečně prodáno, celkový objem příspěvků získaný z prodeje vstupenek a jak bylo naloženo se vstupenkami, které nebyly prodány. Do hrubého výtěžku sbírky se zahrnuje výše příspěvku.

Na vstupenkách musí být uvedeno kromě výše příspěvku i pořadové číslo vstupenky.

Osoby pověřené konáním sbírky:

Společně s plnou mocí, která musí mít požadované náležitosti se fyzická osoba pověřená prováděním sbírky na požádání vykáže kopii osvědčení příslušného úřadu.

Zřízení zvláštního bankovního účtu:

Právnická osoba je povinna pro každou sbírku zřídit zvláštní bankovní účet, na který převede hrubý výtěžek sbírky. Povinnost zřizovat zvláštní bankovní účet se nevztahuje na sbírky konané výlučně prostřednictvím pokladniček nebo sběracích listin po dobu nejvýše 3 měsíců. Právnická osoba účtuje o nákladech, výnosech, aktivech a pasivech jednotlivých sbírek tak, aby prokázala soulad účetních záznamů s vyúčtováním sbírky.

Náklady spojené s konáním sbírky:

Právnická osoba může na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky použít část hrubého výtěžku sbírky, která však nesmí převýšit 5 % z celkového hrubého výtěžku za dobu, po kterou byla sbírka konána. Nevyčerpá-li právnická osoba veškeré prostředky určené na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky v období, za něž podává průběžné vyúčtování, je možné takto ušetřené prostředky použít v dalších obdobích, nejdéle však do doby ukončení sbírky. Převádí-li právnická osoba prostředky na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky jak bylo výše uvedeno, je povinna při ročním vyúčtování sbírky předložit kumulativní procentuální průměr použitých prostředků za celé období sbírky. Tento průměr nesmí překročit hodnotu 5 % z celkového hrubého výtěžku sbírky za dobu, po kterou byla sbírka konána.

Účinnost:

Sbírky oznámené podle zákona o veřejných sbírkách ve znění účinném do 1.7.2012 se posuzují podle zákona o veřejných sbírkách ve znění účinném do 1.7.2012.